

Legal Horizons

Journal homepage: <https://legalhorizons.com.ua/en>

Legal Horizons, 14(2), 31-37

UDC 35.072.22(477)

DOI: 10.21272/legalhorizons.2021.i14.p31

Ways to Combat Corruption Abuses in the Area of Public Finances

Mykhailo O. Dumchikov*, Volodymyr V. Pakhomov

Sumy State University
40007, 2 Rymyskyi-Korsakov Str., Sumy, Ukraine

Article's History:

Submitted: 23.03.2021

Revised: 02.05.2021

Accepted: 10.06.2021

Abstract

For centuries, the minds of citizens formed a neutral or even favourable attitude towards corruption, i.e., such a socio-moral phenomenon that cannot exist separately from people – their behaviour and activities. In modern Ukraine, corruption is a way of thinking that determines the way of life of people involved in the distribution of public finances because virtually every stage of the movement of financial resources in the public sector and sectors interacting with it can create conditions for corruption schemes. The purpose of this study was a detailed and comprehensive analysis of forms of corrupt criminal abuses, the subject of which is public finance. The authors emphasised the importance of this study for building a stable economy in the country and counteracting financial threats. The study analysed various definitions of finance and public finance. To achieve the purpose of this study, the authors employed a set of scientific methods, such as logical, method of documentary analysis, logical-semantic, system-structural, formal legal, and other methods. The authors singled out and provided an in-depth analysis of the forms of corruption abuse, the subject of which is public finance: abuse in public procurement, money laundering in public finance and misappropriation, misapplication, and embezzlement of public finances by abusing official position. The authors also proposed two ways to combat these forms of violations: general and special, which outline some effective means to combat corruption. It was concluded that despite the democratic and legal aspirations of Ukraine, this state currently remains one of the most corrupt. Abuses in public finance are especially destructive, as they reduce the economic potential of the state, the financial well-being of the population, and create a negative reputation for Ukraine in the international arena. Considering the level of legislative regulation, legal awareness, legal culture and education of the population of Ukraine, the authors proposed to combat corruption abuse in the two main areas identified in this study

Keywords: corruption, financial security, forms of corruption abuses, economic potential of the state, corruption criminal offences

Suggested Citation:

Dumchikov, M.O., & Pakhomov, V.V. (2021). Ways to combat corruption abuses in the area of public finances. *Legal Horizons*, 14(2), 31-37.

Copyright © The Author(s). This is an open access article distributed under the terms of the Creative Commons Attribution License 4.0 (<https://creativecommons.org/licenses/by/4.0/>)

*Corresponding author

Способи протидії корупційним зловживанням у сфері функціонування публічних фінансів

Михайло Олександрович Думчиков, Володимир Васильович Пахомов

Сумський державний університет
40007, вул. Римського-Корсакова, 2, м. Суми, Україна

Анотація

У свідомості громадян століттями формувалося нейтральне або навіть прихильне ставлення до корупції, тобто такого соціального-морального явища, що не може існувати окремо від людей – їх поведінки та діяльності. Нині в Україні корупція – це спосіб мислення, який зумовлює спосіб життя людей, що пов'язані з розподілом публічних фінансів, адже фактично кожний етап руху фінансових ресурсів у публічному секторі та секторах, які з ним взаємодіють, можуть створювати умови для корупційних схем. Метою статті є детальний і комплексний аналіз форм вчинення корупційних кримінальних зловживань, предметом яких є публічні фінанси. Автори наголошують на важливості даного дослідження для побудови стабільної економіки в державі та протидії фінансовим загрозам. У статті проаналізовано різноманітні визначення щодо сутності фінансів і публічних фінансів. Для досягнення поставленої мети у статі було застосовано комплекс наукових методів: логічний, метод документального аналізу, логіко-семантичний, системно-структурний, формально-юридичний та інші. Авторами виокремлено та детально проаналізовано форми корупційних зловживань, предметом яких є публічні фінанси: зловживання у сфері публічних закупівель, відмивання доходів у сфері публічних фінансів і привласнення, розтрата та заволодіння публічними фінансами, зловживаючи службовим становищем. Також авторами запропоновано два напрями протидії означеним формам порушень: загальний і спеціальний, у межах яких виділено окремі дієві способи боротьби з корупцією. Робиться висновок, що зважаючи на демократичні та правові прагнення України, нині ця держава все ж належить до найбільш корумпованих. Особливо згубними є зловживання у сфері публічних фінансів, адже вони знижують економічний потенціал держави, фінансовий добробут населення та створюють негативний імідж для України на міжнародній арені. Пропонується, зважаючи на рівень законодавчого врегулювання, правової свідомості, правової культури та освіченості населення України, здійснювати протидію корупційним зловживанням за означеними в статті двома основними напрямами

Ключові слова: корупція, фінансова безпека, форми корупційних зловживань, економічний потенціал держави, корупційні кримінальні правопорушення

Постановка проблеми

Відповідно до Основного Закону, Україна є демократичною та правовою державою, де діють принципи верховенства права, законності. На жаль, дане конституційне положення є суто декларативним, відображає прагнення та сподівання країни. Адже, незважаючи на численні інституційні, правові, економічні та політичні реформації, все ж рівень корупції залишається катастрофічним. Об'єктом даного дослідження є суспільні відносини у сфері функціонування публічних фінансів і забезпечення фінансової безпеки.

Поняття «фінанси» є одночасно економічною та правовою категорією, тобто базовим поняттям, яке використовується як економічними, так і юридичними науками. Поняття «фінанси» може розглядатися як певний процес, у ході якого виникають економічні відносини щодо утворення і витрачання грошових фондів. Публічні фінанси та опосередковуючі їх економічні відносини характеризуються формуванням і використанням грошових фондів виключно в публічних цілях, переслідуючи публічний

інтерес. На думку авторів статті, така ознака як публічний інтерес є основоположною і обумовлює інші характеристики публічних фінансів, насамперед формування та використання суб'єктами публічного права, спеціалізація правового регулювання з установленням певних спеціальних правил використання та здійснення публічного фінансового контролю.

Сучасні теоретичні розробки концептуальних проблем боротьби з корупцією не зачіпають багатьох актуальних проблем, пов'язаних з цим негативним суспільним явищем. У науці розробляються переважно загальні питання боротьби з корупцією, взаємозв'язок корупції з економічною та організованою злочинністю, а також приватні проблеми поняття посадового та корупційного кримінального правопорушення, віднесення тих чи інших осіб до категорії посадових тощо. Водночас у рамках економічних наук корупція не розглядалася, хоча наразі виявляється явно недостатня правова та організаційно-інституціональна урегульованість цього явища

як одного з напрямів забезпечення економічної безпеки населення. У сучасних умовах у рамках української правової системи не було сформовано єдиної галузі законодавства з протидії корупції. Норми права, спрямовані на боротьбу з корупцією, знаходяться в різних галузях права та розміщуються в нормативних правових актах різного рівня.

Аналіз останніх досліджень і публікацій

Дослідженню окремих аспектів проблеми корупційних зловживань із публічними фінансами присвячено багато праць українських і зарубіжних дослідників. Зокрема, під час підготовки даної наукової роботи, було розглянуто доробки таких вчених: К.М. Бліщук [1], М.І. Карлін [2], Р.С. Ягодін і П.А. Волков [3], О.С. Мельников [4; 5], Дж. Чарч і Р. Вейр [6], М.О. Димчиков і Д.А. Рєпін [7], О.В. Мезенцева та А.В. Мезенцева [8].

Серед зарубіжних дослідників особливо варто звернути увагу на розвідки Е. Девід-Барретта та М. Фазекас, які досліджували корупцію у сфері державних закупівель на основі даних про корпоративну власність та інформацію про управління чотирма нещодавно задокументованими випадками корупції в Мексиці, де сотні компаній були використані для розкрадання мільярдів доларів [9]. Дж. Позгай-Альварес розглядав питання зловживання довіреною владою в особистих цілях [10]. Також важливою для даної теми є наукова робота Е. Денисова-Шмідт та Я. Притули, які аналізували явище корупції на прикладі українських фірм [11]. Науковці Г.Г. Масіель і Л. де Соуза вивчали зв'язок падіння підтримки демократії та поширення корупції в європейському контексті (країн-членів ЄС) [12].

Мета статті

Мета дослідження полягає в аналізі форм вчинення корупційних кримінальних зловживань з публічними фінансами, а також формулювання напрямів протидії їм.

Аналіз останніх досліджень і публікацій

Управління публічними фінансами має забезпечувати утворення та розподіл публічних централізованих і децентралізованих фондів коштів, які є необхідними для виконання державою та органами місцевого самоврядування своїх функцій. Для обґрунтування підходів, на основі яких можна аналізувати ефективно управління публічними фінансами та формування заходів протидії зловживанням ними, потрібно, насамперед, визначитися із сутністю цього поняття, розглянувши підходи науковців до його трактування [1]. Узагальнене трактування подає М. Карлін, який розуміє публічні фінанси як сукупність державних і місцевих фінансів, оскільки вони спільно використовуються населенням на державному чи місцевому рівнях [2].

На думку авторів статті, вказане визначення надає спрощене розуміння публічних фінансів, адже

не враховує управлінських аспектів, які обов'язково мають бути наявні в процесі формування, розподілу та використання публічних фінансів. Варто зауважити, що корупція, як форма соціальної взаємодії, є складним і багатофункціональним явищем, яке має свою специфічну природу, структуру, динаміку та масштаб. Корупція – це універсальний соціальний феномен, що не асоційований з певним типом політичної свідомості; корупція має місце як при репресивних тоталітарних, так і при ліберальних демократичних режимах, а також у політичних системах, керованих аристократичною елітою. Україні, як демократичній, економічній і правовій державі, корупція та хабарництво загрожує її нормальному розвитку, а відповідно й погіршує функціонування системи державної служби. Така ситуація має загрозу економічній безпеці України та погіршує становище держави на міжнародній арені.

На думку авторів статті, під час визначення питання протидії корупції у сфері публічних фінансів варто визначити загальний і спеціальний підходи. Зокрема, до загального підходу варто віднести такі способи протидії корупції, як-от: підвищення правової антикорупційної культури громадян, проведення державної політики щодо залучення різних інститутів громадянського суспільства і широких верств населення до боротьби з корупцією (форма контролю з боку суспільства). До спеціального підходу варто віднести протидію корупції у сфері публічних закупівель, протидію легалізації доходів у сфері публічних фінансів і протидію корупційним кримінальним правопорушенням при перевищенні чи зловживанні службовим становищем.

За останні 10 років історії України, таке суспільно небезпечне явище як корупція зазнало якісної зміни, перетворившись з розряду окремих самостійних кримінальних правопорушень, скоєних нечесними чиновниками, у масову соціальну реальність, що стала звичною складовою соціально-економічного життя України. Фактично, корупція стала системним і високоприбутковим бізнесом для більшості чиновників різних рівнів. Наразі з впевненістю можна стверджувати, що корупція трансформувалася у певний соціальний інститут, тим самим впорядкувалася в стійкі організаційні форми та набула складної розгалуженої структури. Сьогодні в корупційний інститут залучені взаємопов'язані множинні групи людей, які займають посади як у владних структурах різного рівня, так і в численних бізнес-структурах. Більшість людей уже вважає корупцію цілком очевидним явищем і неминучим злом, до якого можна тільки пристосуватися [3].

Можна відзначити, що більшість громадян розглядають як «рецепт» від корупційної хвороби сильну владу, вважаючи, що вона при наявності політичної волі здатна разом перемогти це явище. Водночас, сподіваючись на сильну державу, багато хто не розглядає можливість своєї участі в боротьбі з корупцією, не вірячи в те, що через інститути

громадянського суспільства вони здатні вплинути на ситуацію [3].

Результати численних науково-прикладних досліджень показують, що держава без активної участі як самих громадян, так і інститутів громадянського суспільства, поодиноці знизити рівень корупції не може. У ситуації, що склалася необхідно проводити державну політику, спрямовану на залучення різних інститутів громадянського суспільства і широких верств населення до боротьби з корупцією, розвивати їх активність. Потрібна організація повноцінного діалогу між державою та громадянським суспільством, водночас держава в особі своїх органів влади має співпрацювати з різними інститутами громадянського суспільства. Громадський контроль є одним із найважливіших антикорупційних механізмів, який може (і зобов'язаний) служити серйозною перешкодою на шляху нечесних чиновників. Він мусить бути спрямований на забезпечення законності у сферах державного і муніципального управління, на зниження можливості прийняття і реалізації на різних поверхах влади корупційних протиправних рішень, що наносять серйозну шкоду розвитку суспільства та безпеки держави. Громадський контроль може бути ефективним механізмом у протидії корупції тільки в тому випадку, якщо є сильна політична воля на реальну боротьбу з корупцією.

Закупівлі товарів, робіт і послуг є невід'ємною складовою функціонування будь-якої держави. Без налагодженої системи державних закупівель держава не може повноцінно виконувати свої функції. Внаслідок величезних обсягів коштів, пов'язаних із закупівлями державою товарів, робіт і послуг, ця важлива сфера діяльності створює родючий ґрунт для корупційних правопорушень і зловживань [4]. Варто зазначити, що корупційні правопорушення у сфері державних закупівель мають місце як з боку розпорядників державних коштів, так і з боку учасників торгів. За даними МЕРТ (Міністерство економічного розвитку і торгівлі), в Україні найбільш поширеними зловживаннями є наміри замовників здійснити закупівлю товару у певного заздалегідь визначеного виробника. Зі свого боку, цей результат може бути досягнутим як шляхом уникнення від конкурентних процедур проведення закупівель, так і шляхом надання неправомірної переваги одному із учасників торгів.

Проведення замовником відкритих торгів, на жаль, також не є запорукою чесної конкуренції між постачальниками товарів, робіт і послуг. Зловживання при проведенні конкурсних торгів починаються ще з моменту надання інформації про проведення торгів і підготовки тендерної документації. Найбільш поширеними з них є:

– встановлення нечітких або занадто жорстких кваліфікаційних вимог до учасників в документації конкурсних торгів;

– нечітке, розмивчає визначення предмета закупівлі, що не завжди дозволяє скласти правильне уявлення щодо споживчих характеристик товару (послуг, робіт), що закуповуються;

– штучне звуження предмета закупівлі із зазначенням сукупності таких технічних або інших споживчих характеристик товару (послуг, робіт), яким відповідає лише один виробник [13].

Значні правопорушення при здійсненні державних закупівель мають місце й серед учасників торгів. Найбільш поширеним з них є змова між учасниками закупівельних процедур з метою отримання переваги одним із них. Сутність таких змов полягає в тому, що конкуренти ще до проведення торгів домовляються про те, хто саме представить «найкращу» пропозицію для отримання контракту.

Для усунення таких протиправних дій з боку учасників торгів у законодавстві розвинених західних країн світу встановлені запобіжні заходи. Найбільш чітко сформульована заборона змови між учасниками торгів у законодавстві Канади. Розділ 47 Закону про конкуренцію Канади¹ прямо забороняє шахрайство із заявками в торгах (*bid-rigging*), яке визначається як заздалегідь домовлені заявки або відмова деяких з потенційних учасників від участі в торгах. Шахрайство із заявками карається ув'язненням строком до 5 років та/або штрафом, розмір якого визначається судом [6]. Аналогічно вирішується проблема змови між учасниками торгів в законодавстві Європейського Союзу. Стаття 85 Римської Угоди 1957 р.² визначає як несумісні з принципом спільного ринку всі угоди, які прямо чи опосередковано пов'язані з фіксацією учасниками ринку цін продажу, закупівельних цін або інших торгівельних умов. Покарання за порушення статті 85 встановлюється окремо країнами-членами ЄС [6].

Варто зазначити, що впровадження електронних закупівель ускладнює, але не виключає повністю можливість корупційних зловживань при проведенні публічних закупівель. Досвід проведення електронних закупівель в інших країнах світу вказує, що у замовників торгів залишаються суттєві важелі для обмеження доступу постачальників до ринку публічних закупівель, а в учасників – для координації пропозицій, тобто змови [5].

Щоб спромогтися певних позитивних та якісних змін у питаннях боротьби з корупцією необхідна комплексна система заходів щодо протидії такому негативному феномену, органами державного контролю, органами місцевого самоврядування та органами громадського контролю, виходячи з цільової

¹Закон Канади «Про конкуренцію» від 1985 р. URL: <https://laws-lois.justice.gc.ca/eng/acts/c-34/section-47.html> (дата звернення: 25.05.2021).

²Договір про заснування Європейського Співтовариства (зведена версія) від 25 березня 1957 р. – Стаття 85: Договір про ЄС. URL: <https://eur-lex.europa.eu/legal-content/EN/ALL/?uri=CELEX%3A12002E081> (дата звернення: 20.05.2021).

установки того, що корупція для її суб'єктів є психологічно некомфортною та економічно не вигідною, не кажучи про її небезпечність. Так у багатьох Європейських державах високий соціальний статус державних службовців визначається конкурентоспроможною заробітною платою, якісним пенсійним забезпеченням, безоплатною страховкою та рядом інших пільг. Тобто протидія корупції в службовій сфері має здійснюватися на загальнодержавному рівні в рамках особливої державної політики, яка направлена на гармонізацію на удосконалення кримінально-процесуального та оперативного розшукового законодавства.

На думку авторів статті, доречним буде внести зміни до кримінального законодавства, а саме прибрати із санкцій антикорупційних кримінально-правових норм м'які види покарання та погодитися з позицією багатьох науковців, які пропонують збільшити нижню межу санкцій за корупційні кримінальні правопорушення. Водночас важливим є факт, згідно з яким питання про створення та ефективне функціонування спеціалізованих комісій з протидії даному деструктивному явищу на держслужбі, з урахуванням тієї обставини, що всі посадові особи є спеціальними суб'єктами всіх складів кримінальних правопорушень корупційного характеру, більшість дослідників, на жаль, обходить стороною і не аналізує їх практичну діяльність і відповідне законодавство. Тоді як попередження корупційних проявів, безумовно, є найбільш ефективним заходом профілактики, здатної вплинути на рівень корупції в країні. Вплинути на соціальний феномен шляхом попередження його виникнення можливо тільки при впливі комплексно як на причини, так і на умови його виникнення. Найчастіше впливати на умови (фактори), наприклад, що сприяють виникненню конфлікту інтересів у роботі держслужбовців, і тим самим запобігти суспільно-небезпечні наслідки службових правопорушень істотно простіше, ніж усувати згодом причини конфліктної ситуації із залученням правоохоронних органів.

Що ж стосується практичної діяльності комісій з дотримання вимог до службового поведіння державних (муніципальних) службовців і врегулювання конфлікту інтересів, то тут головну складність викликає питання побудови адекватної системи моніторингу критеріїв ефективності роботи даних комісій у структурі органів державної влади або, виходячи з особливостей системи публічної влади в Україні, в структурі органів місцевого самоврядування. Для повноцінної оцінки моніторингу ефективності критеріїв діяльності зазначених вище спеціалізованих комісій в органах публічної влади в Україні можна запропонувати таке:

1) фіксувати факти наявності або відсутності

аргументів, зафіксованих у документально оформлених рішеннях профільних комісій, а також їх окремих членів;

2) фіксувати й аналізувати всі зміни в динаміці процентного співвідношення корупційних правопорушень у різних областях державного та муніципального управління;

3) свою нішу в спеціалізованих комісіях з протидії корупції та врегулювання конфлікту інтересів мають зайняти громадські експерти з числа представників вченого співтовариства.

Знизити рівень і інші кримінологічні показники корупції, застосовуючи тільки заходи кримінально-правового впливу, без злагодженої роботи всіх елементів структури публічної влади держави не представляється досяжним завданням.

Злочини, вчинення яких дає можливість легалізувати кошти отримані, в результаті вчинення кримінального правопорушення, містять у собі високий ступінь суспільної небезпеки. Легалізація (відмивання) грошових коштів, одержаних злочинним шляхом – це перетворення нелегальних коштів (брудних) у легальні чисті грошові кошти. Відмивання злочинних доходів є складним, досить тривалим фінансовим процесом, що дозволяє ввести «брудні» кошти в легальний економічний оборот і надати їм статус законно отриманих [5]. Легалізація доходів поєднується з такими суспільно небезпечними явищами як корупція, тероризм, незаконний обіг наркотиків. Україна є країною, для якої характерно в основному вчинення предикатних злочинів з подальшою легалізацією коштів за кордоном. За викраденням, привласненням або розтратою державних грошових засобів і активів, податковими злочинами в бюджетній сфері, за зловживанням посадовими повноваженнями, отриманням і дачею хабарів, комерційним підкупом у сфері корупції, за різними формами шахрайства в банківській і небанківській сферах, за злочинами, пов'язаними з незаконним обігом наркотиків, в організованих формах впливає висновок злочинних доходів за кордон.

У зв'язку з цим виникає необхідність в ефективних заходах боротьби з легалізацією (відмиванням) доходів, одержаних злочинним шляхом. На сьогодні правову основу, яка регулює діяльність у сфері протидії легалізації грошових коштів, становлять міжнародно-правові акти, такі як: Конвенція Ради про відмивання, пошук, арешт та конфіскацію доходів, одержаних злочинним шляхом (Страсбург, 8 листопада 1990 р.)¹, Конвенція Ради Європи про відмивання, пошук і конфіскації доходів, одержаних злочинним шляхом та про фінансування тероризму (Варшава, 2005)². Процес «відмивання» грошових коштів, як і будь-який інший, має свою структуру. Трифазна модель є найбільш поширеною,

¹Конвенція про відмивання, пошук, арешт та конфіскацію доходів, одержаних злочинним шляхом від 8 листопада 1990 р. URL: https://zakon.rada.gov.ua/laws/show/995_029#Text (дата звернення: 19.05.2021).

²Конвенція Ради Європи про відмивання, пошук, арешт та конфіскацію доходів, одержаних злочинним шляхом, та про фінансування тероризму від 16 травень 2005 р. URL: https://zakon.rada.gov.ua/laws/show/994_948#Text (дата звернення: 21.05.2021).

до неї входить три основні стадії, що повною мірою характеризують процес легалізації грошей:

1. На першій стадії відбувається переказ готівкових коштів на який-небудь рахунок. Особи, або ж фірми, на чий рахунок здійснюється переказ, є підставними, це можуть бути знайомі, а частіше родичі злочинця. Усі ці люди є посередниками в скоєнні злочину і основним їх завданням стає створення особистого рахунку в банку. На сьогодні актуальним є переказ доходу в віртуальні активи, тобто криптовалюта. Відмивання доходів з використанням віртуальних засобів платежу ускладнює ідентифікацію осіб, які використовують їх, оскільки такі кошти платежу як криптовалюта позиціонують себе як анонімні та зберігають конфіденційність власника.

2. На наступній стадії злочинці займаються розподілом готівкових коштів. Це стає можливим шляхом придбання активів, які можуть бути як фінансовими, так і реальними. При наявності великого числа підставних осіб, чиї кошти задіюються, злочинці можуть здійснювати велику кількість дрібних операцій, тим самим повертаючи в оборот більшу частину всіх грошових коштів.

3. На даній стадії відбувається інтеграція всієї грошової маси. Вона характеризується тим, що раніше легалізовані кошти можуть з легкістю інвестуватися злочинцями в абсолютно будь-якій галузі [7]. Відповідальність за «відмивання» грошей настає тільки в тому випадку, якщо було доведено, що ці кошти були отримані саме злочинним шляхом і це часто, виявляється, складно зробити, саме тому потрібно знати наведені вище стадії та ознаки.

Список використаних джерел

- [1] Бліщук К.М. Нові підходи в управлінні публічними фінансами. *Ефективність державного управління*. 2017. № 1(50). С. 208–214.
- [2] Carlin M.I. Local payments in the system of public finance of Ukraine. *Scientific Notes of the National University "Ostroh Academy"*. 2015. Vol. 28. P. 280–286.
- [3] Ягодин Р.С., Волков П.А. Противодействие коррупции. *Ленинградский юридический журнал*. 2017. № 2(48). С. 259–265.
- [4] Мельников О.С. Шляхи протидії корупції у сфері державних закупівель. *Актуальні проблеми державного управління*. 2016. № 1(49). С. 44–49.
- [5] Мельников О.С. Деякі шляхи оптимізації електронних закупівель в Україні. *Економіка та держава*. 2013. № 9. С. 125–128.
- [6] Church J., Ware R. *Industrial organization: A strategic approach*. Boston: McGraw Hill, 2000. 926 p.
- [7] Dymchikov M.O., Repin D.A. Legalization of proceeds of crime through virtual currency (crypto currency): Criminological and criminal aspect. *Journal of Eastern European Law*. 2020. No. 82. P. 32–37.
- [8] Мезенцева О.В., Мезенцева А.В. Финансовая безопасность. Проблемы противодействия легализации доходов, нажитых преступным путем: Учебное пособие. 2-е изд., стер. Москва: Флинта, Изд-во Урал. ун-та, 2017. 35 с.
- [9] Dávid-Barrett E., Fazekas M. Grand corruption and government change: An analysis of partisan favoritism in public procurement. *European Journal on Criminal Policy and Research*. 2020. Vol. 26, No. 4. P. 411–430.
- [10] Pozsgai-Alvarez J. The abuse of entrusted power for private gain: Meaning, nature and theoretical evolution. *Crime, Law and Social Change*. 2020. Vol. 74, No. 4. P. 433–455.
- [11] Denisova-Schmidt E., Prytula Y. Business corruption in Ukraine: A way to get things done? *Business Horizons*. 2018. Vol. 61, No. 6. P. 867–879.
- [12] Maciel G.G., de Sousa L. Legal corruption and dissatisfaction with democracy in the European Union. *Social Indicators Research*. 2018. Vol. 140, No. 2. P. 653–674.
- [13] Звіти щодо аналізу функціонування системи державних закупівель. URL: <http://www.me.gov.ua/Documents/List?lang=uk-UA&tag=Zviti> (дата звернення: 11.05.2021).

Висновки

Підсумовуючи викладене вище варто зазначити, що під час боротьби зі злочинами даного характеру необхідні ефективно сформовані механізми протидії легалізації грошових коштів здобутих злочинним шляхом. Неможливість використання доходів, отриманих у такий спосіб, призведе до того, що злочинні організації більш не зможуть здійснювати незаконну діяльність. Для ефективної боротьби з легалізацією необхідно знати наведені в статті стадії і ознаки процесу, а також ймовірні способи його виконання.

Водночас, незважаючи на демократичні та правові прагнення України, нині ця держава все ж належить до найбільш корумпованих. Особливо згубними є зловживання у сфері публічних фінансів, адже вони знижують економічний потенціал держави, фінансовий добробут населення та створюють негативний імідж для України на міжнародній арені. Авторами на основі аналізу статистичних матеріалів кримінальних проваджень виділено найбільш поширені форми корупційних зловживань, предметом яких є публічні фінанси: зловживання у сфері публічних закупівель, легалізація доходів у сфері публічних фінансів і привласнення, розтрата та заволодіння публічними фінансами, зловживаючи службовим становищем. Крім того, зважаючи на рівень законодавчого врегулювання, правової свідомості, правової культури та освіченості населення України запропоновано здійснювати протидію корупційним правопорушенням, предметом яких є публічні фінанси за двома основними напрямками: загальним і спеціальним.

References

- [1] Blishchuk, K. (2017). New approaches in management of public finances. *Efficiency of Public Administration*, 1(50), 208-214.
- [2] Carlin, M.I. (2015). Local payments in the system of public finance of Ukraine. *Scientific Notes of the National University "Ostroh Academy"*, 28, 280-286.
- [3] Yagodin, R.S., & Volkov, P.A. (2017). Anti-corruption. *Leningrad Legal Journal*, 2(48), 259-265.
- [4] Melnykov, O.S. (2016). Ways to counter corruption in public procurement. *Actual Problems of Public Administration*, 1(49), 44-49.
- [5] Melnykov, O.S. (2013). Some ways of optimizing e-procurement procedures in Ukraine. *Ekonomika ta Derzhava*, 9, 125-128.
- [6] Church, J., & Ware, R. (2000). *Industrial organization: A strategic approach*. Boston: McGraw Hill.
- [7] Dymchikov, M.O., & Repin, D.A. (2020). Legalization of proceeds of crime through virtual currency (crypto currency): Criminological and criminal aspect. *Journal of Eastern European Law*, 82, 32-37.
- [8] Mezentseva, O.V., & Mezentseva, A.V. (2017). *Financial security. Problems of counteracting legalization of criminally acquired incomes*. Moscow: Flinta, Ural Publishing House University.
- [9] Dávid-Barrett, E., & Fazekas, M. (2020). Grand corruption and government change: An analysis of partisan favoritism in public procurement. *European Journal on Criminal Policy and Research*, 26(4), 411-430.
- [10] Pozsgai-Alvarez, J. (2020). The abuse of entrusted power for private gain: Meaning, nature and theoretical evolution. *Crime, Law and Social Change*, 74(4), 433-455.
- [11] Denisova-Schmidt, E., & Prytula, Y. (2018). Business corruption in Ukraine: A way to get things done? *Business Horizons*, 61(6), 867-879.
- [12] Maciel, G.G., & de Sousa, L. (2018). Legal corruption and dissatisfaction with democracy in the European Union. *Social Indicators Research*, 140(2), 653-674.
- [13] Reports on the analysis of the functioning of the public procurement system. (n.d.). Retrieved from <http://www.me.gov.ua/Documents/List?lang=uk-UA&tag=Zviti>.